

Elisa Manninen

**VERKKOYHTEISÖLLISYYDEN HYÖDYNTÄMINEN
SEURAKUNTIEN NUORISOTYÖSSÄ**

Opinnäytetyö

KESKI-POHJANMAAN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminta ja nuorisotyö

Lokakuu 2010

TIIVISTELMÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatustieteiden yksikkö Ylivieskan yksikkö	Lokakuu 2010	Elisa Manninen
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntäminen seurakuntien nuorisotyössä		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KT Reetta Leppälä	30+2	
Työelämäohjaaja		
<p>Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää miten seurakuntien nuorisotyössä hyödynnetään verkkoyhteisöllisyyttä. Halusin selvittää, että mitä verkkoyhteisöjä seurakuntien nuorisotyössä on käytössä, miten verkkoyhteisöllisyyttä hyödynnetään sekä onko verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämisen ja verkkoyhteisöjen käytön koettu olevan hyödyllistä nuorisotyössä. Toteutin tutkimuksen kolmen seurakunnan haastattelututkimuksena. Haastateltavat olivat seurakuntien nuorisotyöohjaajia.</p> <p>Tutkimuksessa ilmeni, että kaikki tutkimuksessa mukana olevat seurakunnat olivat päätyneet käyttämään verkkoyhteisöistä Facebookia nuorisotyössään. Nuorisotyössä Facebookia käytettiin monipuolisesti muun muassa seurakunnan tapahtumista ilmoittamiseen ja mainostamiseen sekä yhteydenpitoon nuorten kanssa. Pääasiassa verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämisen sekä verkkoyhteisöjen käytön koettiin olevan kohtuullisen hyödyllistä. Verkkoyhteisöjen käytön koettiin olevan vaivatonta, koska nuorisotyöntekijät käyttivät yhteisöjä muutenkin kuin työssään. Haastateltavista oli aistittavissa, että he toivoisivat nuorten osallistuvan enemmän seurakuntien verkkoyhteisöjen käyttöön.</p>		
Asiasana		
Facebook, Internet, nuorisotyö, seurakunta, sosiaalinen media, yhteisöllisyys.		

ABSTRACT

CENTRAL OSTROBOTHNIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska	Date October 2010	Author Elisa Manninen
Degree programme Civic Activity and Youth Work		
Name of thesis Utilization of virtual communities in parishes youth work.		
Instructor Ed.D Reetta Leppälä		Pages 30+2
Supervisor		
<p>The aim of this study was to find out how virtual communities were utilized in parish youth work. The purpose was to find out which virtual communities are used in parish youth work use, how virtual communities are utilized and whether the utilization of virtual communities and the use of virtual communities were considered to be useful in youth work. The study was carried out as an interview study in three parishes. The persons who were interviewed were parish youth workers.</p> <p>In this study it appeared that all of the parishes which were included in this study had decided to use Facebook of all the available virtual communities. In youth work Facebook was used variedly, among other things, for informing and advertising of the parish events and for keeping in touch with young people. Mainly, the utilization of virtual communities and the use of virtual communities were thought to be reasonably useful. The use of virtual communities was considered to be simple because the youth workers used virtual communities also in their freetime. One could sense from the interviewees that they hoped that young people would be more active in using the virtual communities for parish contacts.</p>		
Key words Communalilty, Facebook, Internet, parish, social media, youth work.		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 VERKKOYHTEISÖLLISYYS.....	3
3 NUORTEN SUOSIMAT VERKKOYHTEISÖT	5
4 NUORET JA SOSIAALINEN MEDIA.....	8
4.1 Sosiaalisen median tuomat huolenaiheet	8
4.2 Sosiaalisen median tuottamat hyödyt.....	10
4.3 Hyvä mediakäyttäytyminen.....	11
4.4 Mediakasvatus.....	11
5 SEURAKUNTA JA SEURAKUNNAN NUORISOTYÖ INTERNETISSÄ	13
5.1 Hengellinen elämä verkossa.....	13
5.2 Nuorisotyö ja sosiaalinen media	14
6 KOLMEN SEURAKUNNAN HAASTATTELUTUTKIMUS	17
6.1 Tutkimusongelmat.....	17
6.2 Tutkimusmenetelmät.....	18
7 TUTKIMUSTULOKSET	20
7.1 Käytössä olevat verkkoyhteisöt	20
7.2 Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämisen keinot.....	21
7.3 Kokemukset verkkoyhteisöllisyyden käytöstä ja sen hyödyllisyydestä.....	22
8 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT	26
LÄHTEET.....	29

LIITTEET

1 JOHDANTO

Erilaiset verkkoyhteisöt Internetissä ovat tehneet viime vuosina läpimurron ja ne ovat muodostuneet oleelliseksi osaksi ihmisten arkipäivää. Verkkoyhteisöjä on erilaisia. Useimmat niistä kuitenkin toimivat lähinnä sosiaalisen kanssakäymisen kanavana, kuten esimerkiksi Facebook ja MySpace. Nuoret muodostavat suuren käyttäjäryhmän eri verkkoyhteisöissä. Nuorten keskuudessa suosittuja yhteisöjä ovat esimerkiksi IRC- galleria ja Facebook. Useat seurakunnat ovat viime vuosien aikana alkaneet hyödyntää verkkoyhteisöjä oman toimintansa edistämiseen.

Tässä tutkimuksessa tarkoitukseni on tutkia verkkoyhteisöllisyyden ja verkkoyhteisöjen hyödyntämistä seurakuntien nuorisotyössä. Valitsin aiheen sen ajankohtaisuuden vuoksi. Nykypäivän nuoret kasvavat sosiaalisen median ympäröimänä ja he viettävät paljon aikaa sosiaalisen median parissa. Nuorisotyön tulisi olla siellä, missä nuoretkin ovat, eli nykyään se tarkoittaa myös siirtymistä Internetin välityksellä sosiaalisiin medioihin. Tarkoitukseni on tämän tutkimuksen myötä tuoda esille nuorisotyön eri muotoja verkkoyhteisöissä ja sosiaalisessa mediassa ylipäänsä sekä nuorisotyönohjaajien näkemyksiä työskentelystä verkkoyhteisöjä apuna käyttäen.

Teoriaosassa käsittelen verkkoyhteisöllisyyttä ilmiönä ja perehdyn tarkemmin muutamiin erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuihin verkkoyhteisöihin. Käsittelen sosiaalista mediaa ja yhtälöä, jossa sosiaalinen media ja nuoret kohtaavat. Tässä tutkimuksessa sosiaalinen media tarkoittaa lähinnä Internetiä ja sen sisältämiä mediamuotoja. Tarkastelen myös hieman media-kasvatusta, sillä se kuuluu olennaisena osana nuorten verkkoyhteisöjen käyttämiseen. Käsittelen myös kirkon tarvetta siirtyä Internetiin. Syitä nuorisotyön siirtymisestä Internetiin, tuon esille sekä nuorten että työntekijöiden kannalta.

Tämä tutkimus on haastattelututkimus, jossa haastateltavina ovat kolmen eri seurakunnan nuorisotyönohjaajat. Tutkimusongelmia ovat seuraavat: Mitä verkkoyhteisöjä hyödynnetään seurakuntien nuorisotyössä? Miten verkkoyhteisöllisyyttä hyödynnetään? Onko verkkoyhteisöllisyyden käytön koettu olevan hyödyllistä? Tutkimusongelmien kautta pyrin käsittelemään mahdollisimman monipuolisesti tutkimukseni aihetta sekä purkamaan haastatteluista saamiani tietoja.

Pohdinta ja päätelmät- kappaleessa tuon esille tutkimuksen aikana tekemiä päätelmiä ja pohdin vielä tutkimusongelmien ulkopuolelle jääviä asioita, jotka ovat mielestäni tutkimuksen kannalta tärkeitä tuoda esille.

2 VERKKOYHTEISÖLLISYYS

Verkkoyhteisöllisyys on tehnyt viime vuosina läpimurron ja se on muodostunut oleelliseksi osaksi ihmisten arkipäivää. Verkkoyhteisöjä on erilaisia. Useimmat niistä toimivat lähinnä sosiaalisen kanssakäymisen kanavana, mutta on olemassa myös esimerkiksi erilaisia peliyhteisöjä, jossa useat eri käyttäjät pelaavat samaa peliä, mutta ovat myös samalla sosiaalisessa kanssakäymisessä keskenään.

Yhteisön ja verkoston välillä on olemassa ero. Yhteisöllisyydestä puhuttaessa tämä ero on hyvä tuoda esiin, vaikka eron tekeminen yhteisön ja verkoston välille onkin vaikea tehdä. Yhteisöllä on olemassa jokin yhdistävä tekijä. Yhteisön jäsenet voivat esimerkiksi olla tuttuja keskenään tai heillä voi olla vaikka yhteinen harrastus. Yhteisö on siis myös tavallaan samalla verkosto. Pelkässä verkostossa olevilla ihmisillä ei välttämättä ole tällaista yhteistä tekijää. Ihmiset voivat olla verkoston jäseniä olematta missään tekemisissä keskenään tai omaamatta mitään yhteistä piirrettä. Verkosto ei siis aina välttämättä ole yhteisö. (Salmenkivi & Nyman 2007, 113–114.)

Verkkoyhteisöjen käyttäjiä voisi luonnehtia säännöllä 90-9-1. Prosentti käyttäjistä tuottaa sisältöä, yhdeksän prosenttia osallistuu verkkoyhteisön toimintaan ja 90 prosenttia käyttäjistä seuraa sivusta yhteisön tapahtumia. Luvut voivat hieman vaihdella, mutta pääasia säännössä on se, että pienin osa yhteisön jäsenistä tuottaa sisältöä ja suurin osa seuraa passiivisena. (Salmenkivi & Nyman 2007, 114–115.)

Lapset ja nuoret muodostavat yhden käyttäjäryhmän eri verkkoyhteisöissä. Lapset ja nuoret hyödyntävät verkkoyhteisöllisyyttä ihmissuhteiden solmimiseen ja niiden ylläpitämiseen. Verkkoyhteisöllisyyden muotoja ovat esimerkiksi pelaaminen, chattailu eli interaktiivinen keskustelu Internetissä, verkkosivustot, joissa kerro-

taan ja keskustellaan yhteisistä mielenkiinnon kohteista ja erilaiset sosiaaliset yhteisöt. Verkkoyhteisöt tarjoavat tilan ja paikan, jossa nuori voi ilmaista itseään, kertoa ajatuksistaan ja tunteistaan sekä luoda ja ylläpitää ihmissuhteita. (Suoranta & Lehtimäki 2003, 31–32.) Nuorille on luotu omia, heidän tarpeisiinsa vastaavia, verkkoyhteisöjä.

3 NUORTEN SUOSIMAT VERKKOYHTEISÖT

Verkkoyhteisöjä on olemassa lukematon määrä. Osa verkkoyhteisöistä on suosittuimpia kuin toiset ja osalla on käyttäjiä laajemmalla alueella. Nuoret ovat omaksuneet osan verkkoyhteisöistä omikseen, mikä näkyy esimerkiksi verkkoyhteisöjen käyttäjien keski-ikäsiässä. Osa verkkoyhteisöistä puolestaan on varta vasten suunnattu nuorille. Seuraavaksi pintaraapaisu osaan nuorten suosimista verkkoyhteisöistä.

Yksi Suomen suosituimmista verkkoyhteisöistä on IRC- galleria. IRC- galleria on myös nuorten suosima, sillä keski-ikä palvelussa on noin 20 vuotta. IRC- galleriaa voi käyttää rekisteröityneet käyttäjät, mutta galleriaan laitettut kuvat näkyvät ihan kenelle tahansa. Palvelun peruskäyttö on ilmaista ja käyttäjäksi voi rekisteröityä yli 12-vuotiaat. Rekisteröityminen vaatii luotettavan sähköpostitilin. Palvelussa voi kuitenkin toimia nimettömänä. Rekisteröityneenä käyttäjänä voi galleriaan luoda oman käyttäjäprofiilin ja lisätä sinne kuvia. Käyttäjänä voi myös muun muassa liittyä eri yhteisöihin ja kanaviin, kirjoittaa blogia, eli päiväkirjaa Internetissä, ja kommentoida muiden kuvia. VIP- käyttäjänä, pientä lisämaksua vastaan, saa lisää tilaa kuville sekä vapaammat oikeudet toimia palvelussa. (Haasio 2007, 24–25; Salmenkivi & Nyman 2007, 122–123.)

IRC- gallerian kanssa samantyylinen palvelu on ii2. Se on myös nuorille tarkoitettu yhteisö, jossa on samat käyttömahdollisuudet kuin IRC- galleriassakin; oman profiilin luominen, kuvien lataaminen nettiin, toisten kuvien katselu ja muiden kanssa juttelu. Myös ii2- yhteisön käyttäjäksi rekisteröityminen vaatii luotettavan sähköpostitilin sekä käyttäjän tulee olla yli 12-vuotias. (Haasio 2007, 27.)

Flickr on valokuvien jakamiseen tarkoitettu palvelu, jossa on myös yhteisöllisiä piirteitä. Palveluun voi luoda oman profiilin sekä muodostaa kaverilistoja. Palveluun voi ladata omia kuvia ja muut voivat kommentoida niitä. Kuvat ovatkin keskeinen asia Flickrissä. Kuviin liitetyt avainsanat helpottavat kuvien selaamista ja samoihin mielenkiinnon kohteisiin liittyvien kuvien löytämistä. Palvelussa on myös ryhmiä, joissa samoista aiheista kiinnostuneet ihmiset voivat jutella keskenään. Englanniksi toimivan Flickrin suomenkielinen versio on Kuvablogi, joka toimii samalla idealla. (Haasio 2007, 28–34; Salmenkivi & Nyman 2007, 126–127.)

MySpace on Internetin suurimpia ja suosituimpia virtuaaliyhteisöjä, sillä se on kansainvälinen. MySpace toimii todellisen yhteisön tavoin, jossa ihmiset ovat tiiviisti tekemisissä keskenään. Yhteisössä voi muun muassa kirjoittaa omaa blogia, osallistua eri keskusteluryhmien keskusteluihin, luoda omia keskusteluryhmiä, pelata pelejä ja tehdä omia kotisivuja. MySpacen käyttö vaatii kirjautumisen, mutta palvelun käyttö on ilmaista. (Haasio 2007, 46; Salmenkivi & Nyman 2007, 118–120.)

Habbo Hotel on erityisesti nuorille noin 12–21-vuotiaille tarkoitettu yhteisö. Habbo Hotel on pelimäinen virtuaaliyhteisö. Pelimäisyyden yhteisöön tekee hahmot, joilla hotellissa liikutaan. Jokainen yhteisön jäsen luo itselleen oman hahmon. Hahmon lisäksi voi luoda oman huoneen, omia ryhmiä kaveriporukoille ja Habbossa voi viettää aikaa pelaillen ja kavereita tavaten. Habboon kirjautuminen on ilmaista, mutta mahdollisuus on ostaa esimerkiksi itse luotuun huoneeseen sisustustarvikkeita, jotka maksavat muutamista senteistä muutamiin euroihin. Habbossa kavereihin pidetään yhteyttä Kalastimen avulla, johon valitaan ne kaverit, kenen kanssa halutaan viestitellä. Habbossa voi myös jutella ihan kenen tahansa käyttäjän kanssa hotellin eri osioissa. (Haasio 2007, 46–48; Salmenkivi & Nyman 2007, 125–126.)

Facebook on yhteisö, joka on muutaman viime vuoden aikana levinnyt räjähdysmäisesti myös suomalaisten tietouteen. Facebook on erilainen yhteisö moneen muuhun verrattuna siten, että periaatteessa kaikkien käyttäjien tulisi esiintyä omalla nimellään ja omalla identiteetillään yhteisössä. Facebookissa voi esimerkiksi ylläpitää ja luoda uusia ihmissuhteita, keskustella, tehdä testejä, pelata, liittyä ja luoda erilaisia ryhmiä. Käyttömahdollisuuksia on todella monipuolisesti. Käyttäjät ovat pääasiassa nuoria aikuisia ja keski-ikäisiä, mutta yhä enemmän nuoria rekisteröityy käyttäjäksi. Facebookin hyviä puolia on sen monipuolisuus, muokattavuus ja kansainvälisyys. Palvelussa pystyy tarkasti määrittelemään omat yksityisyysasetukset, eli mitä haluat jakaa kenenkin ihmisen kanssa. Palvelun kautta on mahdollista pitää yhteyttä ystäviin ympäri maailman. Facebookin käyttö on ilmaista, joten se on myös yksi suuri syy sen suosioon. (Haasio 2009, 9-17; Salmenkivi & Nyman 2007, 121.)

Twitter on pitkälti Facebookin kaltainen yhteisö, mutta ei kuitenkaan aivan samanlainen. Twitter on mikroblogipalvelu. Tämä tarkoittaa sitä, että käyttäjä voi lähettää Twitteriin viestejä, joissa kertoo mitä juuri nyt tekee ja ajattelee. Muut käyttäjät voivat lukea ja kommentoida toisten päivityksiä ja siten pitää yhteyttä toisiinsa. (Haasio 2009, 90-91.)

4 NUORET JA SOSIAALINEN MEDIA

Lapset ja nuoret omaksuvat usein uudet mediamuodot ensimmäisinä ja viettävät paljon ajastaan erilaisten medioiden äärellä. Tämä aiheuttaa paljon puhetta ja ajatuksia siitä, että onko lapsille ja nuorille hyväksi käyttää niin paljon aikaa sosiaalisten medioiden parissa. Toisaalta etuna on, että opitaan erilaisten mediamuotojen monipuolista käyttöä ja sosiaalisuutta niiden kautta, mutta toisaalta sitten pelätään nuorten oikeassa elämässä tapahtuvan sosiaalisuuden kärsivän.

4.1 Sosiaalisen median tuomat huolenaiheet

Nuorten vanhemmissa ja muissa, joilla ei itsellään juurikaan ole kosketuspintaa näihin uusiin mediamuotoihin, aiheuttaa huolestumisen tunnetta lasten ja nuorten nopea kyky omaksua uusia mediamuotoja. Useiden tutkijoiden mielestä nuoret käyttäytyvät ongelmia aiheuttavina tai he ovat ongelmien uhreja, joten myös lasten ja nuorten elämässä vaikuttavat mediatuotteet näyttäytyvät negatiivisten vaikutusten lähteinä. Tietotekniikka yhtäällä kuin mediakin aiheuttaa samanlaisia tunteita. Huoli nuorten tietotekniikan käyttötavoista johtuu monesti siitä, että nuoret käyttävät tietokoneita suurelta osin aikuisten tietotaidon, ajan- ja tilankäytön sekä kokemusmaailman ulottumattomissa. Tietotekniikan pelko onkin usein hallitsemattomuuden pelkoa. (Sihvonen 2003,86,89,91.)

Koko ajan vauhdilla uudistuvalla teknologialla ja nuorisolla on yhteisenä piirteenä se, että molemmille ladataan voimakas odotus tulevaisuuteen suuntautumisesta. Varmuudella ei tiedetä kummastakaan, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Tämä näkökulma tulevaisuudesta vaikuttaa siihen, että sekä teknologiaan että nuoriin kohdistuu usein paljon ennakkoluuloja. Molemmille luodaan myös hyväksyttäviä

ja ihannoitavia ominaisuuksia, mutta toisaalta ajatellaan, että ne vaativat kontrolleja ja kuria toimiakseen ja kehittyäkseen kunnolla (Sihvonen 2003, 87–88).

Yksi huolenaihe nuorten teknologian ja sosiaalisen median käytössä on vieraantuminen ja sosiaalisten taitojen heikentyminen. Nuoret pitävät yhä enemmän yhteyttä ystäviinsä Internetin ja kännykän avulla. Näiden kanavien kautta nuoret pitävät yhteyttä siis etäältä ja yhä enemmän kirjoittamalla. Tämä vaikuttaa sosiaalisiin taitoihin siten, että nuoret kohtaavat yhä vähemmän keskenään, eli sosiaaliset tilanteet vähenevät. Kirjoittamisessa on myös omat vaikutuksensa sosiaalisuuteen. Kirjoittamalla ei toisesta ihmisestä pysty aistimaan kaikkea sanoman sisältöä. Eleet ja äänenpainot jäävät kokonaan pois. Kirjoitettuihin viesteihin voi kyllä sisällyttää erilaisia hymiöitä ikään kuin äänenpainoksi tai eleeksi, mutta ne eivät kerro kaikkea.

Sosiaalisella medialla on myös vaikutus lasten ja nuorten ajattelumaailmaan ja päätöksentekoon. Sosiaalisessa mediassa esiintyvät ihmiset tai ajatukset saattavat iskostua lapsen ja nuoren mieleen ja vaikuttaa heidän omaan käyttäytymiseensä ja ajatusmaailmaansa. Esimerkiksi nuorille suunnatut mainokset luovat nuorille ihanteita ja tapoja, jonka mukaan pitäisi pukeutua ja käyttäytyä ollakseen suosittu. Nuori ei tiedä, miten tällainen pukeutuminen oikeasti vaikuttaa hänen elämäänsä, joten hän voi ainoastaan saada palautetta kokeilemalla. Pukeutuminen ei vielä ole huolestuttava asia, mutta jos nuorille pukeutumisen tyyliin viestitään sosiaalisen median kautta erilaisia aatteita ja käyttäytymistapoja, voi käyttäytyminen muuttua huolestuttavaksi. (Viemerö 1997, 317.)

Sosiaalinen media ja Internet muodostavat välineen, jolla pitää yhteyttä ystäviin ja viihdyttää itseään ja kuluttaa aikaa. Viihteellisyys saattaa tuoda mukanaan riippuvuuden, eli sosiaalisesta mediasta tulee silloin lähestulkoon pakkomielle. Esi-

merkiksi Facebook on kanava, jota ihmiset käyttävät useita kertoja päivässä. Pakkomielteenomaisesti täytyy käydä tarkistamassa useita kertoja päivässä, mitä kaverit ovat tilakseen päivittäneet ja onko uusia kaveripyyntöjä tullut. Nettiriippuvuus saattaa aiheuttaa aggressiivisuutta ja masennusta, mutta Internet voi kuitenkin rauhoittaa syntynyttä masennusta, sillä verkkoyhteisössä joku on aina läsnä (Heinonen 2003, 114). Ihmisen perimmäinen tarve tulla huomioiduksi ja hyväksytyksi yhteisöissä selittää verkkoyhteisöiden aiheuttamaa riippuvuutta (Salmenkivi & Nyman 2007, 47). Nettiriippuvuuden yleisyydestä kertonee paljon se, että nykyään usein perinteiseen päihdevalistukseen valitaan yhdeksi teemaksi nettiriippuvuus.

4.2 Sosiaalisen median tuottamat hyödyt

Tietokoneen kautta kommunikointi on synnyttänyt uusia tapoja käyttää kieltä. Pikkuhiljaa on alettu myöntää, että sanaston kehittäminen kehittää luovaa kielenkäyttöä. Nettislangi on yksi muoto sanaston kehittelystä, joka on alkanut näkyä nuorten käyttämässä puhekielessäkin. Netissä slangisanat ovat lähinnä olleet kirjoitetuista sanoista lyhenteitä, kuten esimerkiksi IHQ, joka tarkoittaa ihanaa. Lyhenteet ovat muodostuneet Internetissä käytyjen keskusteluiden intensiivisyyden vuoksi. Kirjoittaminen on kommunikointina hitaampaa kuin puhuminen, mutta lyhenteet ovat nopeuttaneet kommunikointia Internetissä. (Turtiainen 2009, 220–221.)

Internetin kautta käytettyjen sosiaalisten medioiden kautta nuoret hoitavat omia ihmissuhteitaan. Usein erilaisissa yhteisöissä kaverit ovat samoja, joiden kanssa nuoret viettävät aikaansa oikeassakin elämässä. Internet tuo kuitenkin uusia ulottuvuuksia, sillä eri yhteisöjen kautta on myös mahdollista helposti solmia uusia ihmissuhteita. Eri yhteisöjen kautta nuoret voivat myös jakaa omia mielenkiinnon kohteitaan muiden, samoista asioista kiinnostuneiden, kanssa.

4.3 Hyvä mediakäyttäytyminen

Verkkoyhteisöjen käyttäjät voivat olla ketä tahansa, varsinkin sellaisissa yhteisöissä, joissa voi esiintyä anonyymisti eli nimettömästi. Internetissä toimiessa tulisi siis muistaa muutamia käyttäytymissääntöjä. Internetin käyttäytymiseen on lanseerattu termi netiketti, eli netin etiketti. Jokaisella verkkoyhteisöllä on, tai ainakin tulisi olla, omat säännöt, joita jokaisen käyttäjän tulisi noudattaa. Nämä säännöt ovat osa netikettiä.

Netiketti on laaja käsite. Verkkoyhteisöjen ollessa kyseessä, netiketti tarkoittaa kaikin puolin asiallista ja kohteliasta käyttäytymistä netissä. Jos jokainen yhteisön jäsen käyttäytyy asiallisesti, niin vältetään epämiellyttäviltä tilanteilta. Internetissä on nimittäin helpompi loukata toista, koska ihmisten ei tarvitse olla kanssakäymisissä kasvokkain eikä siten tekojen seurauksia tule ajateltua. Netiketti on hyvä muistaa myös sen vuoksi, että Internetiin kerran laitettuja kuvia tai kirjoituksia ei välttämättä koskaan enää saa sieltä pois. Jos kerran hetken huumassa laitettut kuvat tuntuvatkin myöhemmin liian nolostuttavilta, niin ne on voinut jo joku ehtiä kopioida itselleen ja levittää eteenpäin. Näin on mahdotonta tietää, että kuinka laajalle Internetiin laitettu materiaali on ehtinyt levitä. Verkkoyhteisöissä ja Internetissä muutenkin tulisi käyttäytyä harkiten. (Tietoturvaopas 2008.)

4.4 Mediakasvatus

Mediakasvatus on kehitetty sitä varten, että lapsille ja nuorille saataisiin luotua mediatietoisuutta eli mediataajua. Mediakasvatuksessa annetaan valmiuksia oppia käyttämään mediaa hyödyllisesti. Pyritään siis kehittämään tietoja ja taitoja, että he kykenisivät lukemaan ja tulkitsemaan kuvan, tekstin ja äänen erilaisia yhdistelmiä. Lähtökohtina mediakasvatukselle on nykypäivän lisääntynyt informaatio

ja erilaiset median muodot. Lapsella on olemassa esiymmärrys mediakulttuurista, jonka hän on hankkinut muun muassa perheestään ja ystäviensä kanssa käymistä keskusteluista. (Tuominen 1997, 323; Kotilainen & Rantala 2008, 70.)

Mediakasvatuksessa ohjaajalla on suuri rooli. Ohjaajan tulee tukea ja neuvoa lasta ja nuorta median viesteistä ja sisällöistä. Kokemuksellisuus ja tutkiva ote ovat tärkeimpiä asioita opittaessa mediasta. Lasta ja nuorta ohjataan itse kokeilemaan ja etsimään vastauksia. Valmiita malleja ei anneta, sillä itse tutkimalla ja kysymällä itseä mietityttäviä kysymyksiä saa kaikkein eniten juuri itselle sopivia toimintamalleja. Itse tutkimalla kehitetään myös itsekriittisyyttä sosiaalisen median suhteen. (Tuominen 1997, 326). Vaikka lasten ja nuorten olisi hyvä saada itse kokeilla ja tutkia mediaa, ohjaajan tulisi seurata ja valvoa toimintaa. Ohjaajaa tarvitaan esimerkiksi arvokysymysten pohtimiseen ja läpikäymiseen (Kotilainen & Rantala 2008, 64).

Mediakasvatus ja mediasta oppiminen on koko elämän kestävä prosessi. Mediat muuttuvat koko ajan ja ihmisten tulee kyetä muuntamaan omia mediataitoja niiden mukaisesti.

5 SEURAKUNTA JA SEURAKUNNAN NUORISOTYÖ INTERNETISSÄ

Nuorisotyön tulee jalkautua sinne, missä nuoret ovat. Etsivä nuorisotyö jalkautuu usein esimerkiksi Saappaan muodossa nuorten illanviettoihin viikonloppuisin. Etsivä nuorisotyö on osaksi jo jalkautunut myös Internetin maailmaan, sillä nuoret viettävät siellä aikaansa.

Sosiaalisten yhteisöjen ja – verkostojen kautta eri toimijat pääsevät lähelle ihmisiä ja heitä kiinnostavia aiheita (Salmenkivi & Nyman 2007, 128). Internetin sisältämät yhteisöt ovat oivallinen tapa löytää jo valmiiksi tietystä aiheesta kiinnostuneiden ihmisten ryhmiä. Seurakunta, yhtäläillä kuin mikä tahansa muu toimija, voi liittyä mukaan yhteisöpalveluihin, jossa seurakuntanuoret muutenkin viettävät jo aikaansa. Miksi suotta perustaa vaivalloisesti ylläpidettäviä Internet-sivustoja, kun voi paljon vähemmällä vaivalla perustaa yhteisön Facebookiin tai MySpaceen.

5.1 Hengellinen elämä verkossa

Hengellinen elämä verkossa on vuosina 2009–2012 toteutettava hanke, jonka tavoitteena on tehdä seurakunnallista työtä verkossa. Hankkeen yhtenä tavoitteena on antaa valmiuksia ja vahvistaa kirkon työntekijöiden valmiuksia toimia ja työskennellä verkossa. Hankkeen yhteydessä on myös tarkoitus luoda erilaisia yhteisöllisiä palveluja verkkoon. Verkossa tehtävä työ on kirkon perustyötä yhtäläillä kuin mikä tahansa muukin toiminta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010a.)

Hengellinen elämä verkossa- hankkeen taustalla piilee ajatus siitä, että kirkon tulisi olla läsnä siellä, missä sen jäsenetkin ovat. Hankkeen tarkoituksena on kouluttaa

3000 kirkon työntekijää toimimaan ja työskentelemään verkossa. Kirkolla on jo omia verkkokeskustelijoita Internetissä, jotka keskustelevat reaaliaikaisesti ihmisten kanssa. Esimerkiksi IRC- galleriassa verkkokeskustelijat ovat läsnä. Nuorilla on mahdollisuus keskustella siellä nuorisotyönohjaajien ja teologien kanssa. Kohtaaminen Internetissä on välitöntä sekä seurakuntalaisen kannalta että työntekijän kannalta. (Serkkola 2010.) Hengellinen elämä verkossa löytyy muun muassa Facebookista, IRC-galleriasta sekä Twitteristä.

Kirkon nuorisotyö jalkautuu paljon jo valmiina oleviin verkkoyhteisöihin, mutta kirkko on perustanut Internetiin myös omia verkkopalveluja. Yhtenä näistä toimii muun muassa Fleim, joka on tarkoitettu nuorisotyönohjaajille ja nuorille. Fleim-verkkopalveluun voi luoda oman profiilin, jakaa kuvia ja mielipiteitä ja perustaa yhteisöjä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2010b.)

5.2 Nuorisotyö ja sosiaalinen media

Sosiaalisen median vallatessa yhä suurempaa alaa ihmisten arkielämässä, muodostuu haaste nuorisotyölle. Haastetta tuo työntekijöiden omat taidot ja halu toimia sosiaalisessa mediassa sekä heidän taitonsa tiedostaa nuorten tarpeet sosiaalisen median suhteen.

Nuorten nopea kyky omaksua uusinta teknologiaa ja uusimpia sosiaalisen median muotoja johtuu osaksi siitä, että he ovat kasvaneet niiden ympäröimänä. Teknologia ja sosiaalinen media muodostavat nykypäivän nuorten kasvuympäristön, johon nuoret mukautuvat. Aikuisten on sitä vastoin täytynyt oppia nämä uudet asiat ja he käsittelevät asiat saamansa kasvatuksen ja sosialisatian kautta. Erilainen lähtökohta sosiaaliseen mediaan näkyy täten myös nuorisotyössä, jossa vielä nuo-

risotyöntekijät ovat pääsääntöisesti itse kasvaneet aikana, jolloin sosiaalinen media ei ole ollut niin suuresti esillä. (Kiilakoski 2010.)

Nettinuorisotyötä varten koulutetaan ihmisiä ja on olemassa vaara, että nuorisotyö, jossa työntekijät kohtaavat kasvotusten nuoria, eriytyy nettinuorisotyöstä, jossa saatetaan olla tekemisissä samojen nuorten kanssa. Ero nuorisotyön ja nettinuorisotyön välillä on, että Internetissä toimitaan usein anonyymisti eli nimettömästi. On myös hyvin todennäköistä, että nettinuorisotyö tulee luontevasti osaksi muutakin nuorisotyötä. (Kiilakoski 2010.) Nuorten kohtaaminen on se tärkein asia sekä nuorisotyössä että nettinuorisotyössä. Olisi kuitenkin tärkeätä, että nämä kaksi nuorisotyön muotoa toimisivat yhdessä eivätkä vain erikseen. Tämä sen vuoksi, että ne täydentävät toisiaan.

Sosiaalisen median kanavat tuottavat päänsäivaa nuorisotyöntekijöille. Nuoret viettävät paljon aikaansa Internetin erilaisissa yhteisöissä, joihin nuorisotyön olisi myös hyvä jalkautua. Useimmat yhteisöt kuitenkin vaativat profiilin muodostamista ja useat nuorisotyöntekijät kokevat pulmalliseksi sen, että miten he erottavat yhteisöissä ammatti - minän ja henkilökohtaisesta minästään. Vaikka kirkon työntekijöillä ei varsinaisesti ole työaika, niin tämä profiili-kysymys tuo myös esille ongelman, että miten rajoittaa työaika vapaa-ajasta. Useimmissa yhteisöissä kuitenkin voi luoda itselleen työprofiilin ja henkilökohtaisen profiilin tai yhteisössä on mahdollista rajata tietyt henkilöt eri ryhmiin. Tämä helpottaa työskentelyä sosiaalisten medioiden parissa. (Kiilakoski 2010.)

Opetusministeriön vuonna 2007 laatimassa Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämissuunnitelma 2007 - 2011 on mainittu Suomen tarve valtakunnalliselle verkkonuorisotalolle. Sieltä nuoret saisivat ammattitaitoista ohjausta ja tukea. Samalla verkkonuorisotalo ratkaisisi haja-asutusalueiden ongelman, jossa nuorisotyön on vaikeaa

tarjota nuorille erilaisia palveluita. Tavoitteena on ollut saada perustettua toiminta vuoden 2009 loppuun mennessä. (Opetusministeriö 2007, 31.) Vielä valtakunnallista yhteistä verkkonuorisotaloa ei ole perustettu, mutta esimerkiksi Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus ylläpitää Internetissä nuorisotyötä tekevää netarihanketta, joka toimii muun muassa Habbo Hotelissa ja IRC- galleriassa (Merikivi 2010, 6).

6 KOLMEN SEURAKUNNAN HAASTATTELUTUTKIMUS

Tutkimukseni on kvalitatiivinen eli laadullinen. Toteutin tutkimukseni haastattelututkimuksena, jossa haastattelin kolmea nuorisotyönohjaajaa eri seurakunnista. Otin etukäteen selvää siitä, että nämä seurakunnat käyttivät verkkoyhteisöjä hyödykseen työssään. Tämä sen vuoksi, koska halusin tutkia nimenomaan verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämistä enkä sitä, että moniko seurakunta käyttää verkkoyhteisöllisyyttä hyödyksi nuorisotyössä. Haastattelussa mukana olleet nuorisotyönohjaajat olivat niitä, jotka olivat itse perustaneet verkkoyhteisöihin ryhmiä.

Kolme seurakuntaa on todella pieni otos yli 450:stä evankelis-luterilaisesta seurakunnasta Suomessa, mutta totesin, että tämän kokoisessa tutkimuksessa on parempi perehtyä vain muutamaankin tarkemmin kuin useampaan pintapuolisesti.

6.1 Tutkimusongelmat

Tutkimusongelmia miettiessäni tahdoin saada tiivistetysti mahdollisimman monipuoliset kysymykset tutkimukseni aiheesta ajatellen. Tutkimusongelmani ovat:

1. Mitä verkkoyhteisöjä hyödynnetään seurakuntien nuorisotyössä?
2. Miten verkkoyhteisöllisyyttä hyödynnetään?
3. Onko verkkoyhteisöllisyyden käytön koettu olevan hyödyllistä?

Verkkoyhteisöjen kartoittaminen on hyvä tehdä ennen kuin voi perehtyä tarkemmin verkkoyhteisöjen ja – yhteisöllisyyden käyttöön. Se, miten verkkoyhteisöllisyyttä hyödynnetään, riippuu pitkälti käytettävän verkkoyhteisön muodosta. Toisena olevan tutkimusongelman avulla pyrin kartoittamaan yleiset keinot verkko-

yhteisöllisyyden hyödyntämisestä ja sitten tarkemmat tavat käyttää juuri seurakunnan käyttöönsä valitsemaa verkkoyhteisöä. Kolmantena olevan tutkimusongelman avulla pyrin mahdollisimman monipuolisesti tutkimaan sitä, että onko verkkoyhteisöllisyyden hyödyntäminen ollut kannattavaa.

6.2 Tutkimusmenetelmät

Käytin tutkimuksessa haastattelua tutkimusmenetelmänä, koska halusin saada sen mahdollisuuden, että voin tarkentaa kysymyksiä. Haastattelu tutkimusmenetelmänä tuo tämän mahdollisuuden sen vuoksi, koska haastateltavan kanssa ollaan suorassa vuorovaikutuksessa. Tämä suora vuorovaikutus antaa mahdollisuuden myös tulkita elekieltä, muuttaa keskustelussa tulleiden aiheiden järjestystä sekä saada esiin mahdollisia muita vastausten taustalla olevia asioita ja motiiveja. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 34.)

Tein etukäteen haastattelurungon (LIITE 1), jossa oli pääasiat tehty valmiiksi kysymyksiksi. Varsinaisessa haastattelutilanteessa esitin kuitenkin paljon muitakin kysymyksiä, mihin sain aiheita haastattelun edetessä ja asioiden tullessa esille. Valmistelemalla haastattelurungon, pyrin varmistamaan aineiston laadukkuutta (Hirsjärvi & Hurme 2004, 184).

Kvalitatiivisessa otostutkimuksessa haastateltavaksi valittu henkilö edustaa jotain tiettyä ryhmää (Hirsjärvi & Hurme 2004, 85). Tässä minun haastattelussani henkilöt edustivat seurakuntien nuorisotyönohjaajia. Kahteen nuorisotyönohjaajaan otin yhteyttä puhelimitse ja yhden kanssa sovimme haastatteluajan kasvokkain. Haastattelutilanteessa käytin tallennusvälineenä nauhuria. Laadun parantamiseksi voi ennen haastattelua varmistaa nauhurin toimivuus ja lisäparistojen saatavuus (Hirsjärvi & Hurme 2004, 184). Tarkistin nauhurin ennen haastattelua sekä haas-

tattelun aikana tarkkailin, että nauhuri on varmasti päällä. Haastattelutilanteen jälkeen litteroin eli puhtaaksikirjoitin haastattelun mahdollisimman nopeasti koska haastattelutilanne oli minulla vielä tuoreessa muistissa. Tälläkin tavalla varmistin aineiston laatua.

Purkaessani haastattelutuloksia, käytin menetelmänä teemoittelua. Teemoittelussa nostetaan esille asioita, jotka ovat yhteisiä usealle haastateltavalle. Haastattelun analyysissä esille nostamani asiat olivat teemoiltaan samoja, mitä haastattelun lähtökohtateemat olivat, jotka myös toimivat pohjana haastattelukysymyksille. Analyysivaiheessa kahden haastateltavan sanomat saatetaan luokitella samaksi vastaukseksi vaikka ne olisi hieman eritavalla sanottu. Sisältö vastauksessa on kuitenkin sama. (Hirsjärvi & Hurme 2004, 173.)

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Käytössä olevat verkkoyhteisöt

Haastatteluissa osoittautui, että Facebook oli ainoa verkkoyhteisö, jota tutkimuksessa mukana olevat seurakunnat olivat päätyneet käyttämään. Facebookin hyödyntämistä perusteltiin muun muassa sillä, että nuoret olivat jo valmiina siellä. Facebook oli myös nuorisotyönohjaajille jo ennestään tuttu palvelu. Facebookin hyviksi puoliksi mainittiin myös se, että ihmiset ovat siellä omalla nimellään.

Nimenomaan ehkä sen takia, että se on itelle tuttu ja sitten se, että ne oli ne nuoret siellä valmiina, että ei tarvi niinku houkutella niitä sinne. (Haastateltava 1.)

Kahden haastateltavan kanssa tuli puhetta kirkon omasta yhteisöpalvelujakin tarjoavasta Fleimistä. IRC- galleriasta mainitsivat kaikki haastateltavat jotain. Sekä Fleim että IRC- galleria koettiin etäisiksi ja käytännössä huonoiksi käyttää. IRC- galleriassa oli koettu huonoksi käyttäjien anonyymius ja Fleimissä se, että nuoret eivät löytäneet sinne, koska he eivät sitä muuten käyttäneet.

Tuo Facebook on siitä kiva, että siellä ihmiset on omalla nimellä, että sitte niinku tietää, että kuka se on. IRC-galleriassa niillä on kuitenkin ne nickit. (Haastateltava 1.)

Jonku verran oon tutustunu niinku Fleimiin ja IRC-galleriaan ja näihin ja jossaki vaiheessa tein ihan profiilin IRC-galleriaan silleen, että mää vähä seuraan, että minkälaista siellä on. Mutta enpä oo sitä hirveesti käyttäny. Sitä Fleimiäkään ei oo silleen, että oltais nuorten kans kokeiltu sitä. (Haastateltava 3.)

Nuorisotyönohjaajien mukaan nuoret itse käyttivät muitakin yhteisöpalveluja seurakunnan nimissä. Haastateltavista kaksi kertoi seurakunnan nuorten perustaneen

itse epävirallisia seurakunnan ryhmiä IRC- galleriaan. Yksi näistä kahdesta haastateltavasta kertoi myös seurakunnan nuorten itse perustaneen isosille tarkoitetun palvelun, jossa isokset voivat verkkoyhteisön kautta keskustella asioista. Samat nuoret ovat perustaneet Internetiin myös muita väyliä, joita isokset voivat omassa toiminnassaan hyödyntää.

Haastateltavat eivät nähneet mahdottomana ajatuksena käyttää muitakin verkkoyhteisöjä hyödykseen työssään kuin Facebookia. Tällä hetkellä Facebook koettiin kuitenkin parhaana vaihtoehtona.

7.2 Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämisen keinot

Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämiseen oli seurakunnissa päädytty sen vuoksi, että muu mainonta ja ilmoittaminen eivät kohdanneet nuoria tarpeeksi tehokkaasti. Myös nuoret itse olivat antaneet vihjeitä siitä, että verkkoyhteisöjen käyttö olisi hyvä keino; nuoret olivat itse pyytäneet Facebookissa haastateltavia kavereikseen ja tehneet kysymyksiä seurakunnan toiminnasta suoraan haastateltaville sitä kautta. Näin haastateltavat olivat saaneet idean perustaa seurakunnan Facebook-ryhmän tai –fanisivut, jotta tieto tavoittaisi mahdollisimman monen nuoren. Verkkoyhteisöissä mainostamisen ja asioiden ilmoittamisen koettiin olevan nopea keino saada tieto nuorille.

Se on vielä kauheen nopea saada se tieto sinne ja ku se tulee henkilökohtaisesti, niin se on ehkä parempi ku se, että olis jossain koululla jossain ilmoitustaululla, missä ne ei välttämättä huomaa sitä (Haastateltava 1).

Mainostamiseen ja asioista ilmoittamisen lisäksi haastateltavat mainitsivat yhdeksi käyttötavaksi suoran vuorovaikutuksen nuorten kanssa. Nuoret itse voivat keskustella Facebookin kautta nuorisotyönohjaajien kanssa. Haastateltavat mainitsi-

vat keskustelumahdollisuuden hyväksi, koska vaikka Facebookissa toimitaan omalla nimellä, kynnys tulla keskustelemaan siellä on matalampi kuin että tulisi keskustelemaan kasvokkain.

Ja tavallaan seki, ku ite on siellä niitten kaverina, niin ehkä ne aatteleeki siten, että on helpompi lähestyä sitäki kautta. Oli se kysymys sitte mikä tahan-sa, joku käytännön asia tai joku muu. (Haastateltava 1.)

Osa nuorista on laittanu sinne keskusteluun kysymyksiä tai sitte linkkejä johonki keskustelupalstalle. (Haastateltava 2.)

Facebookissa kutsu- sovellus koettiin myös hyväksi nuorisotyön toiminnan kannalta. Sovelluksen kautta pystyy lähettämään ryhmän käyttäjille kutsun tapahtumaan ja ryhmän jäsenet voivat vastata kutsuun. Haastateltavat kokivat tämän helpottavaksi tekijäksi tapahtumien järjestämisen kannalta.

Tietenki se on kaikista helpoin verkkoyhteisöissä se, että pystyy tavallaan kutsumaan koko yhteisön tiettyyn tapahtumaan, että se on tavallaan se kutsu se, millälailla on helpoiten pystynyt hyödyntään (Haastateltava 2).

7.3 Kokemukset verkkoyhteisöllisyyden käytöstä ja sen hyödyllisyydestä

Verkkoyhteisöjen käyttö oli pääasiassa koettu hyödyllisenä. Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämisestä seurakuntien nuorisotyössä oli haastateltavilla enemmän hyvää kuin huonoa sanottavaa. Huonot puolet edustivat lähinnä uhkakuvia siitä, mitä voisi pahimmillaan tapahtua verkkotyöskentelyn lisääntyessä. Hyödyllisyyttä haastattelussa käytiin lähinnä läpi työntekijän näkökulmasta ja työntekijän omien kokemusten perusteella. Myös nuorten kokemukset hyödyllisyydestä tulivat esille vain työntekijän näkökulmasta eikä nuorilta itseltään.

Hyödyllisyyttä voi ajatella sen mukaan, että kuinka monta seurakunnan nuorta seurakunnan nuorisotyön tarjoamat palvelut verkossa on kohdannut ja moniko nuori käyttää palveluita. Käytettynä verkkoyhteisönä toimi siis tässä tapauksessa Facebook, josta voi seurata ryhmän jäsenten määrää. Yksi haastateltavista arvioi seurakunnan toiminnassa mukana olevien nuorten määrän siten, että vuosittain rippikoulun käy noin sata nuorta, isoskoulutuksessa oli tällä hetkellä nelisenkymmentä nuorta sekä parikymmentä nuorta oli aktiivisesti mukana kaikessa seurakunnan toiminnassa. Facebook-ryhmässä jäseniä heillä oli nelisenkymmentä ja haastateltavalla itsellään oli työprofiilissaan nuoria kavereina reilu sata. Toinen haastateltava arvioi nuorten määräksi seurakunnan toiminnassa noin 300 rippikouluikäistä sekä kolmestakymmenestä kahdeksankymmentä isoskoulutuksessa olevaa nuorta. Facebook-ryhmässä jäseniä oli noin kahdeksankymmentä. Kolmas haastateltava arvioi aktiivisten nuorten määräksi seurakunnassa noin 200 ja Facebook-ryhmässä jäseniä oli 125. Nuorten määrä seurakunnan muussa toiminnassa oli siis kaikissa seurakunnissa suurempi kuin nuorten määrä seurakunnan verkkoyhteisöjen käyttäjinä.

Yksi haastateltavista mainitsi verkkoyhteisöjen hyödylliseksi ominaisuudeksi vanhempien seurakuntanuorien tavoittamisen. Nuoret tai nuoret aikuiset, jotka esimerkiksi opiskelevat toisella paikkakunnalla, saavat tiedon kotiseurakunnan tapahtumista kätevästi verkkoyhteisön kautta. Muut kaksi haastateltavista kertoivat kokevansa hyväksi verkkoyhteisöllisyyden käytössä sen, että nuorten on helpompi lähestyä työntekijöitä verkkoyhteisöjen kautta. Yksi haastateltavista mainitsi lisäksi sen, että työntekijä näkee myös nuorten kuulumiset helposti verkkoyhteisössä.

Mää nään sieltä Facebookista paljon semmosia asioita, mitä niille nuorille kuuluu ja miten niillä menee ja missä on bileet. Ja tavallaan seki, ku ite on siellä niitten kaverina, niin ehkä ne aatteleeki sitte, että on helpompi lähestyä sitäki kautta. (Haastateltava 1.)

Haastateltavat edustivat kaikki eri näkemyksiä ammatti – minän ja henkilökohtaisen – minän erottamisen suhteen. Yksi haastateltava oli luonut erikseen työprofiilin ja henkilökohtaisen profiilin Facebookiin, toinen haastateltava puolestaan ei ollut edes rajannut nuoria eri ryhmäksi ja kolmas puolestaan oli rajannut nuoret ryhmäksi, joka ei näe kaikkia tietoja itsestään. Perustelut toimintatavoille liittyivät lähinnä yksityisyyteen ja työajan käyttöön. Haastateltavien mielestä nuorten ei tarvitse tietää kaikkea työntekijän omasta elämästä. Kuitenkin yksi haastateltavista perusteli vain yhden profiilin käyttöönsä Facebookissa sillä, että hän on sama ihminen sekä työpaikalla että kotona. Perusteluna hän käytti myös esimerkkiä kristittyä elämisestä nuorille.

Mää suuresti ihmettelen sitä, jotka näkee ristiriidan työkuvan ja henkilökohtaisen elämän välillä. Mää oon sama ihminen töissä ja kotona, eikä mulla oo mun arkielämässä mitään sellasta salattavaa, ettenkö mää uskaltais näyttää sitä nuorillekki. Toisaalta musta on hyväki, että ne näkee tavallaan sen henkilökohtaisen elämän, että ne näkee sen, että kristitty voi olla ihan normaali ihminen. (Haastateltava 2.)

Työajan ja vapaa-ajan erottaminen verkkoyhteisöissä herätti monenlaisia ajatuksia haastateltavissa. Esimerkiksi joskus vapaa-ajallaan haastateltavat saattoivat käydä hoitamassa työasioita verkkoyhteisössä, sillä verkkotyöskentelyn koettiin olevan niin vaivatonta. Haastateltavien oli joskus vaikea kokea työskentely verkkoyhteisöissä edes työajaksi. Pääasiassa siis haastateltavat eivät kokeneet erottamista verkkotyöskentelyssä ongelmallisena. Heillä oli omat keinonsa siihen, jos he halusivat viettää vapaa-aikaansa verkkoyhteisöissä ilman työasioiden hoitamista.

No, joskus siitä on tullu sellanen ongelma, kun on vapapäivänä tai vapaa-ajalla Facebookissa, niin sieltä nuori pomppaa keskusteluun. Oon hetken sen kanssa keskustellut ja sitte oon sanonu monesti, että oon kotona ja pitää mennä ja näin pois päin. (Haastateltava 2.)

Verkkoyhteisöllisyyden hyödyntämistä olisi voinut parantaa vielä seurakunnissa siten, että useampi työntekijä olisi osallistunut yhteisöjen käyttöön. Haastateltavista kaksi mainitsi tämän asian. Huonona puolena tässä nähtiin lähinnä se, että työntekijät, jotka eivät käytä verkkoyhteisöjä, eivät pääse osallisiksi verkossa tehtävään työhön. Haastateltavat kuitenkin mainitsivat verkkoyhteisöjen käytön vapaaehtoisuuden. Kaikki työntekijät eivät halunneet henkilökohtaisesti käyttää verkkoyhteisöjä, joten he eivät myöskään käyttäneet niitä työn puolesta.

8 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT

Tarkoitukseni tämän tutkimuksen myötä oli saada selville, mitä verkkoyhteisöjä seurakuntien nuorisotyö käyttää työssään hyödyksi, miten niitä käytetään ja onko käytön koettu olevan hyödyllistä. Menetelmänä päädyin käyttämään haastattelua. Valitsin aiheen sen ajankohtaisuuden vuoksi, sillä verkkoyhteisöt ovat tämän päivän ”hittituote” ja verkkoyhteisöjen käyttö näkyy esimerkiksi mainonnassa ja mediassa koko ajan enemmän ja enemmän.

Haastatteluista sain hyvin vastauksia tutkimusongelmiini. Haastateltavat perustelivat hyvin sen, miksi oli päädytty juuri kyseisen verkkoyhteisön käyttöön sekä miksi muita verkkoyhteisöjä ei ole käytössä. Tavoista käyttää verkkoyhteisöjä, sain myös tietoja ja haastateltavat kertoivat hyvin esimerkkien kautta kokemuksensa käytöstä. Hyödyllisyydestä olisin kaivannut nuorten näkökulmaa, mutta koin kuitenkin paremmaksi, että rajoitan tämän tutkimuksen käsittelemään asioita lähinnä työntekijöiden näkökulmasta. Haastateltavat toivat hyvin esille työntekijöiden kokemuksia liittyen verkkotyöskentelyyn ja verkkoyhteisöjen parissa tehtävään työhön sekä mahdollisiin ongelmiin, joita voi muodostua työskentelyssä verkkoyhteisöissä.

Mielestäni sain paljon hyvää materiaalia haastatteluista. Pehdyin ennen haastattelujen tekemistä teoriaan ja kirjatessani haastattelutuloksia tähän tutkimukseen, tein monia päätelmiä. Päällimmäinen ajatus sekä teoriaosaa kirjoittaessani että haastatteluja tehdessäni oli, että koska nuorisotyön tehtävä on olla läsnä siellä, missä nuoret ovat, nuorisotyö on vastannut siihen siirtymällä Internetiin. Pelkään se, että nuorisotyö siirtyy Internetiin, ei riitä vaan myös Internetin eri palveluista tulisi poimia käyttöön ne, missä nuoret milloinkin ovat. Muutama vuosi sit-

ten IRC-galleria oli suosittu nuorten keskuudessa, nyt se taitaa enempikin olla Facebook.

Vaikka haastatteluissa tulos oli, että seurakuntien Facebook-ryhmissä oli vähemmän nuoria kuin mitä toiminnassa on mukana, niin ei kuitenkaan voi tehdä yleistä johtopäätöstä, että kaikilla nuorilla olisi profiili Facebookissa. Toki se on yleistä, että nuoret käyttävät Facebookia. Sekä omissa mietinnöissäni että yhden haastateltavan kanssa tuli mieleen ajatus, että nuoret eivät välttämättä tahdo liittyä seurakunnan ryhmään Facebookissa, koska se olisi aika tunnustuksellista. Nuoret elävät rippikouluiän molemmin puolin herkkää ikäkautta, joten liittyminen ryhmään voisi olla liikaa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteivätkö nuoret saata silti seurata seurakunnan toimintaa myös Facebook-ryhmän kautta.

Tein havainnon, että sekä teoria-osuudessa että haastattelussa tuli ilmi eri sukupolvien vaikutus nuorisotyöhön. Nykyajan nuoret kasvavat niin erilaisessa kulttuurissa ja ympäristössä, kuin mitä tämän hetken nuorisotyönohjaajat, että niin sanottu kulttuuriero työntekijöiden ja nuorten välillä voi olla suuri. Työntekijöillä on haaste oppia seuraamaan nuoria sinne, missä he milloinkin ovat. Tämä hetki osoittautuu sosiaalisen median aikakaudeksi. Nuorilla, jotka ovat eläneet sitä aikakautta syntymästään saakka, eläminen sosiaalisen median parissa tulee luonnostaan, kun taas työntekijät saattavat joutua siihen opettelemaan. Tämä näkyi myös siinä, että haastateltavat olivat kaikki nuoria ja he olivat niitä, jotka tekivät omissa seurakunnissaan nuorisotyötä verkossa. Vanhemmat työntekijät eivät samoissa määrin osallistuneet verkkoyhteisöissä tehtävään työhön kuin nuoret työntekijät.

Tutkimus osoittautui mielestäni laadultaan kohtuullisen hyväksi vaikka otos olikin pieni. Kuten jo Tutkimusmenetelmät-kappaleessa mainitsin, tutkimuksen laadua lisää haastattelutilanteisiin liittyvät asiat. Yksi merkki laadukkuudesta on

myös se, että haastateltavat olivat monista asioista samoilla linjoilla keskenään. Tämä näkyy esimerkiksi aiemmin mainitsemastani ajatuksesta sukupolvien vaikutuksesta nuorisotyöhön. Myös jo ennen haastatteluja kirjoittamani teoriaosa osoitautui kulkevan samaa reittiä haastateltavien antamien vastausten kanssa.

LÄHTEET

Haasio, A. 2009. Facebook- opas. Helsinki: BTJ.

Haasio, A. 2007. Nuorten nettiopas. Helsinki: BTJ.

Heinonen, S. 2003. Nuoret teknokulttuurin luojina ja uhreina. Teoksessa: Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasianneuvottelukunta, STAKES. 106-116.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2004. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Kiilakoski, T. 2010. Huomioita sosiaalisesta mediasta ja nuorisotyöstä. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.nuorisokanuuna.fi/tiedostot/tomi_kiilakoski_080310.pdf. Luettu: 7.9.2010.

Kotilainen, S. & Rantala, L. 2008. Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

Merikivi, J. 2010. Netari.fi – Nuorisotyön arvo. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/netari.pdf>. Luettu: 7.9.2010.

Opetusministeriö. 2007. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007 - 2011. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Nuoriso/nuorisopolitiikka/kehittamisohjelma/liitteet/lapsi_ja_nuorisopolitiikan_kehittamisohjelma.pdf. Luettu: 7.9.2010.

Salmenkivi, S. & Nyman, N. 2007. Yhteisöllinen media ja muuttuva markkinointi 2.0. Helsinki: Talentum.

Serkkola, E. 2010. Verkko on aina auki. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://www.kirkkojakaupunki.fi/uutiset/verkko-on-aina-auki>. Luettu 6.9.2010.

Sihvonen, T. 2003. Tietoverkot sosiaalisen olemisen paikkana. Teoksessa: S. Kangas & T. Kuure (toim.). Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasianneuvottelukunta, STAKES. 85-97.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2010a. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/690B4EF0CE9568D7C22575810030E331?openDocument&yp=&lang=FI>. Luettu: 6.9.2010.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. 2010b. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/CA910A11BB5ECD5EC225759800408759?openDocument&yp=&lang=FI>. Luettu 6.9.2010.

Suoranta, J. & Lehtimäki, H. 2003. Verkostososiaalisuus ja nuoret. Teoksessa: S. Kangas & T. Kuure (toim.). Teknologisoituva nuoruus. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisasianneuvottelukunta, STAKES. 30–38.

Tietoturvaopas. 2008. Netiketti- netin käytön opas. Www- dokumentti. Saatavissa: <http://www.tietoturvaopas.fi/perusohjeet/netiketti.html>. Luettu: 10.9.2010.

Tuominen, S. 1997. Mediat ja mediakasvatus – ote todellisuuteen. Teoksessa: L. Luukkonen (toim.). Nollasta neljääntoista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: LK-KIRJAT/Lasten Keskus. 323–328.

Turtiainen, R. 2009. Tunne netissä. Teoksessa: P. Saarikoski, J. Suominen, R. Turtiainen & S. Östman (toim.). Funetista Facebookiin – Internetin kulttuurihistoria. Helsinki: Gaudeamus. 193-233.

Viemerö, V. 1997. Mediakulttuuri ja tietokoneet lapsen elämäntodellisuudessa. Teoksessa: L. Luukkonen (toim.). Nollasta neljääntoista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: LK-KIRJAT/Lasten Keskus. 311-322.

LIITTEET

HAASTATTELURUNKO:

Perustiedot seurakunnasta:

- Minkä kokoinen seurakunta?
- Montako nuorisotyönohjaajaa seurakunnassa on?
- Minkä verran nuoria kuuluu seurakunnan nuorisotyön piiriin?

Tiedottaminen ja yhteydenpito nuoriin:

- Mitä kautta nuorisotyöntekijät pitävät yhteyttä nuoriin ja tiedottavat asioista?
- Kuka nuorisotyön tiedottamisesta vastaa?

Yhteisöt ja yhteisöllisyys:

- Hyödynnetäänkö nuorisotyössä Internetistä löytyviä verkkoyhteisöjä?
- Miten verkkoyhteisöjä hyödynnetään?
- Miksi verkkoyhteisöjä hyödynnetään?
- Miten on päädytty käyttämään juuri kyseisiä yhteisöjä?
- Moniko työntekijöistä osallistuu yhteisöpalveluiden käyttämiseen nuorisotyössä?
- Ovatko työntekijät saaneet koulutusta verkossa työskentelyyn?

Ongelmat:

- Miten olet kokenut työskennellessäsi verkossa oman työminän ja arkiminän erottamisen?
- Miten olet kokenut työajan ja vapaa-ajan erottamisen verkossa työskennellessäsi?

Internet:

- Onko seurakunnan nuorisotyöllä omat kotisivut internetissä?
- Mitä kotisivut sisältävät?

- Miten nuori voi hyödyntää kotisivuja halutessaan osallistua nuorisotyöhön?
- Käytetäänkö seurakunnan nuorisotyössä muuten Internetiä hyödyksi?
- Miten Internetiä käytetään hyödyksi?

Hyödyllisyys:

- Miten työntekijät ovat kokeneet verkkoyhteisöjen käytön?
- Mitä hyvää yhteisöllisyyden hyödyntämisessä on ollut työntekijän näkökulmasta?
- Mitä huonoa yhteisöllisyyden hyödyntämisessä on ollut työntekijän näkökulmasta?
- Miten nuoret ovat kokeneet verkkoyhteisöjen käytön?
- Moniko nuori käyttää seurakunnan yhteisöpalveluja?